

Nowy kierunek na Wydziale Fizyki UW

Europejskie studia optyki okularowej i optometrii (ESOOiO)

4-letnie studia licencjackie (zamiast specjalności Optyka okularowa i optometria na kierunku ZFBM)

Cele kształcenia na kierunku *Europejskie studia optyki okularowej i optometrii*

Nowoczesne metody takie jak mikroskopia konfokalna, koherencyjna tomografia optyczna, optyka adaptacyjna, optyka rastrowa (pixel optics) czy chirurgia refrakcyjna, stosowane do oceny stanu zdrowia narządu wzroku i do korekcji wad wzroku, wymagają by absolwent posiadał interdyscyplinarne wykształcenie wyższe obejmujące fizykę, biochemię, biofizykę i elementy nauk medycznych w zakresie wynikającym z zadań zawodowych współczesnego optyka okularowego i optometrysty.

Powyższe stanowisko zgodne jest ze stanowiskiem Europejskiej Rady Optometrii i Optyki (<http://www.ecoo.info/about-optics-and-optometry/>), która definiuje optykę okularową i optometrię jako specjalności wymagające określonego pensum kształcenia zawodowego na poziomie wyższym. Podobnie ujmował to też projekt ustawy mającej regulować zawód optyka i optometrysty (<http://orka.sejm.gov.pl/proc5.nsf/opisy/1553.htm>). Proces uchwalenia w/w projektu przez Sejm VII kadencji nie został zakończony. W Polsce, obok Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, jednostkami uczelni wyższych oferującymi studia licencjackie na specjalności optyka okularowa są Wydział Podstawowych Problemów Techniki Politechniki Wrocławskiej, II Wydział Lekarski Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, Wydział Fizyki Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Wydział Lekarski Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. W porównaniu z innymi krajami europejskimi jest to dość skromna oferta dydaktyczna i w konsekwencji niewielka liczba dobrze wykształconych optyków i optometrystów prowadzi działalność zawodową. Powoduje to, że lekarze okuliści obciążeni są nie tylko diagnozowaniem i leczeniem chorób oczu, lecz także wykonywaniem pomiarów niezbędnych do wystawienia recepty okularowej, do których to czynności ich wiedza optyczno-optometryczna jest często niewystarczająca, a specjalistyczna wiedza medyczna jest wykorzystywana w niewielkim stopniu. Szacuje się, że w Polsce jedynie co czwarta recepta okularowa wystawiana jest przez optometrystę. Ma to negatywny wpływ na dostępność medycznej opieki okulistycznej oraz na dostępność i poziom usług optycznych i optometrycznych. Wśród specjalistów panuje powszechna opinia, że znaczna część społeczeństwa polskiego ma źle skorygowane lub w ogóle nieskorygowane wady wzroku.

Celem studiów I stopnia o profilu praktycznym na kierunku *Europejskie studia optyki okularowej i optometrii* (ESOOiO) jest zapewnienie studentom wiedzy w zakresie podstaw fizyki, matematyki, biologii, chemii, medycyny i technologii informatycznych, zapewnienie umiejętności obsługi aparatury diagnostyczno-pomiarowej oraz stosowania metod i narzędzi nauk matematyczno-przyrodniczych do samodzielnego doskonalenia umiejętności i podjęcia studiów drugiego stopnia w zakresie optometrii lub dyscyplin pokrewnych. W szczególności absolwent będzie przygotowany do samodzielnego prowadzenia warsztatu okularowego i gabinetu optometrycznego oraz współdziałania z ortoptystką w zakresie rehabilitacji wad widzenia obuocznego i z lekarzem specjalistą w przypadku rozpoznania lub podejrzenia schorzeń organicznych. Absolwent będzie także przygotowany do upowszechniania w społeczeństwie wiedzy na temat profilaktyki i higieny narządu wzroku.

Różnice w stosunku do innych programów studiów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia

Programem studiów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia był program specjalności licencjackiej Optyka okularowa i optometria na kierunku Zastosowania fizyki w biologii i medycynie, którą ES00iO zastąpiły. Różnice pomiędzy w/w specjalnością a ES00iO są następujące:

- ES00iO trwają 8 semestrów tj. o 2 semestry dłużej niż studia na kierunku Zastosowania fizyki w biologii i medycynie.
- W ES00iO wiodącą tematyką jest optometria, natomiast w specjalności optometria i optyka okularowa były reprezentowane w programie studiów w tym samym stopniu.
- Program ES00iO jest zgodny ze standardem opracowanym przez Europejską Radę Optometrii i Optyki (<http://www.ecoo.info/wp-content/uploads/2012/10/5-Learning-Outcomes-and-Syllabus.pdf>). Zgodności tej pozbawiona była Optyka okularowa i optometria, gdyż kształcenia, zgodnego z tym standardem, nie da się zrealizować w trakcie studiów trzyletnich.
- Przedmioty, które są w programie ES00iO, a których nie było w programie specjalności trzyletniej to: makromolekuły w procesie widzenia, wstęp do optyki fourierowskiej, optometria geriatryczna i słabowidzenie, farmakologia oczna, sygnały bioelektryczne, optometria pediatryczna, metody statystyczne w epidemiologii, kliniczne aspekty badania refrakcji, ortooptyka i ćwiczenia wzrokowe oraz laboratorium biofizyki widzenia.

Człon „Europejskie” w nazwie kierunku jest odzwierciedleniem faktu iż proponowany program studiów ma schemat odmienny od schematu przyjętego w innych polskich uczelniach, charakteryzującego się tym, że kwalifikacje zawodowe optyka okularowego nabywane są w trakcie trzyletnich studiów I stopnia, a kwalifikacje optometrystry w trakcie dwuletnich studiów II stopnia. Zgodnie ze standardem Europejskiej Rady Optometrii i Optyki kwalifikacje optometrystry i optyka okularowego nabywane są w trakcie czteroletnich studiów I stopnia. Ten model kształcenia optyków okularowych i optometrystrów przyjęty m.in. Austria, Belgia, Niemcy, Irlandia, Włochy, Węgry, Holandia, Norwegia, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria, Serbia, Portugalia i Wielka Brytania. Tylko niektóre spośród wyżej wymienionych krajów oferują studia II stopnia z optometrii, przy czym studia te nie dają dodatkowych uprawnień zawodowych. Są one poświęcone głównie poznaniu metod badawczych optometrii i podejmują je przede wszystkim ci, którzy chcą poświęcić się karierze naukowej.

W Hiszpanii mamy zawód zunifikowany optyk-optometrystry. Proponowane studia najbliższe są modelowi hiszpańskiemu, gdyż przygotowują absolwenta do wykonywania zarówno zawodu optyka okularowego jak i optometrystry. Jednak określenie zawodu absolwenta jako optyk-optometrystry byłoby niezgodne z obowiązującą w Polsce klasyfikacją zawodów.

Przyjęcie programu kształcenia zgodnego ze standardami Europejskiej Rady Optometrii i Optyki stworzy możliwość akredytacji poszczególnych przedmiotów lub całego programu przez Radę. Ułatwiłoby to absolwentom otrzymanie Europejskiego Dyplomu Optometrii (<http://www.ecoo.info/european-diploma/>). W przypadku akredytacji całego programu Europejski Dyplom Optometrii jest przyznawany bez zdawania egzaminu, a w przypadku akredytacji poszczególnych przedmiotów, absolwent jest zwolniony ze zdawania egzaminu z akredytowanych przedmiotów.

W wyniku uruchomienia w roku akademickim 2016/2017 kierunku ES00iO, trzyletnia specjalność licencjacka Optyka okularowa i optometria na kierunku Zastosowania fizyki w biologii i medycynie jest stopniowo likwidowana.